

Samantha Haasnoot, Diederik Bosscha, Chris Jan Geugies & Huub Purmer

Voor de
docent die
ook student
durft te zijn

your online classroom

Een boek over dynamisch en
verbindend online onderwijs.

Colofon

EEN UITGAVE VAN

Dock20

TITEL

Your Online Classroom

Een boek over dynamisch en verbindend online onderwijs

AUTEURS

Samantha Haasnoot, Diederik Bosscha, Chris Jan Geugies & Huub Purmer

GRAFISCH ONTWERP

Marloes de Laat Grafisch ontwerp

DRUK

Booxs, 1e druk

ISBN

9789090338361

CREATIVE COMMONS

Wij stimuleren anderen om ons werk te kopiëren, te verspreiden en verder te brengen. Want samen worden we slimmer.

© 2020 Dock20

www.dock20.org

Inhoud

Inhoud

Colofon	2
Wat een bijzondere tijd om onderwijs te geven	7
Onze reis met online onderwijs (tot nu toe)	11

1. Ons ideale online onderwijs

Uitgangspunt 1. We maken ruimte voor menselijk contact	19
Uitgangspunt 2. We investeren in een online leercultuur	21
Uitgangspunt 3. We laten de offline en online wereld bewust samenkomen	23
Uitgangspunt 4. We maken (online) onderwijs samen	25
Uitgangspunt 5. We spelen met tempo, energie en ritme	27
Online Etiquettes	28
Reflectievragen	29

2. Online onderwijs: de techniek

Basis online tools	36
Spelen met online tools	37
Onderwijsontwerp en techniek	40

3. Online onderwijs faciliteren

Methodieken

1. <i>Check-in en Check-out</i>	47
2. <i>Open Space</i>	48
3. <i>1-2-4-All</i>	51
4. <i>Troika Advies</i>	52
5. <i>Energizers</i>	55
6. <i>Waarderend Interview</i>	56
7. <i>Harvesting</i>	59
8. <i>Vissenkomp</i>	61
9. <i>Journaling</i>	63
Nog een paar praktische tips	64

4. Een toekomstbeeld

We worden steeds vaardiger	69
Slimme mix online en offline	69
Co-docentschap	69
De wereld is het klaslokaal	70

In dit boek hanteren we de term 'online onderwijs'. Daarmee bedoelen we: onderwijs dat wordt gegeven aan een groep in een virtueel klaslokaal, oftewel 'synchroon online onderwijs'.

In dit boek gaan we niet in op 'asynchroon online onderwijs': onderwijs dat studenten tijd- en plaats-onafhankelijk kunnen volgen, zoals e-learning, kennisclips en digitale kennistoetsen.

Hallo
lerende,

Wat een bijzondere tijd om onderwijs te geven

Van de ene op de andere dag heb je de omschakeling moeten maken van 'gewoon lesgeven' naar online onderwijs. Geen voorbereiding, geen plan, (vaak) geen idee. In *no time* heb je je lessen omgegooid omdat het onderwijs moest doorgaan. Veel waardering daarvoor!

Voor veel docenten is de plotselinge omslag naar online onderwijs zeer uitdagend. Het is wennen, er worden onhandige fouten gemaakt en soms ronduit geblunderd met de techniek...

Bijvoorbeeld die keer dat je begon met je les terwijl je microfoon nog op mute stond. Of toen het wifi-netwerk uitviel tijdens je instructie. Of toen *Teams* weer eens niet meewerkte. We weten dat lesgeven een 'contact-sport' is. En écht contact maken met je studenten kan online een hele grote uitdaging zijn. Zeker wanneer je een scherm vol zwarte vakjes ziet, omdat niemand zijn camera aanzet.

Dat dit boek nu voor je ligt, betekent dat je nieuwsgierig bent en wilt investeren om je online onderwijs interactiever, waardevoller of leuker te maken.

Met dit boek gaan we op onderzoek naar jouw ideale online klaslokaal. Hoe breng je meer verbinding en dynamiek in je online lessen? Wat werkt daarin voor jou? Waar krijgen jij en je studenten energie van? En welke plek krijgt online onderwijs op de langere termijn?

Dit boek is een uitnodiging aan jou om nieuwe dingen uit te proberen. Het is bedoeld om je te inspireren en op weg te helpen. Om je te bemoedigen en misschien zelfs gerust te stellen. Want als er één ding is dat wij in de afgelopen periode hebben geleerd, is het dat we ook met een computerscherm tussen ons in op een prettige en waardevolle manier met en van elkaar kunnen leren.

Onze reis met online onderwijs

(tot nu toe)

Het team van Dock20 werkte tot voor kort uitsluitend 'offline'. Wij deden praktisch alles op papier. We openden powerpoint zelden op onze computer. En nu presenteren we: een boekje over online onderwijs. We leren allemaal.

In maart 2020 legde het coronavirus ons land stil. Van de één op de andere dag werden al onze trainingen en sessies geannuleerd en stopte het werk waar we iedere dag zoveel voldoening uit halen. Tegelijkertijd zagen we onderwijsinstellingen razendsnel omschakelen naar online onderwijs en de worsteling die dat met zich meebracht voor docenten, studenten en onderwijsmanagers.

We hoorden verhalen over hoe statisch en onpersoonlijk online onderwijs kan zijn. Over een gebrek aan interactie tijdens de lessen, het ontbreken van een verbinding en een gebrek aan betrokkenheid in de klas. En over hoe uitputtend dat alles is voor zowel docenten als studenten.

Die verhalen gingen ons aan het hart. En het daagde ons uit. We vroegen ons af: is het mogelijk om - met een computerscherm tussen ons in - krachtige leerervaringen te faciliteren? Kunnen we dynamiek en verbinding brengen, net zoals we dat offline doen? Kan online leren leuk zijn?

En dus gingen we experimenteren. We vertaalden onze methodieken en werkvormen naar een online leeromgeving en leerden razendsnel: wat werkt goed, wat juist niet? Waar ontstaan energielekken? Welke online tools werken prettig? Hoe houd je studenten betrokken? Hoe houd je het leuk, niet in de laatste plaats voor jezelf?

We hebben een ontzettend steile leercurve gehad en ongelooflijk veel geleerd. Veel van onze inzichten hebben we verwerkt in de uitgave die nu voor je ligt. Het is daarmee een aanvulling op ons boek *Your Ideal Classroom*.

Your Online Classroom en **Your Ideal Classroom** horen bij elkaar. In de laatste vind je onze visie op het ontwerpen en faciliteren van onderwijs dat raakt en de werkvormen en methodieken die daarbij horen. Helemaal geschreven voor verbinding en dynamiek in een offline leeromgeving. In de uitgave die je nu voor je hebt, geven we een beknopte weergave van de inhoud van *Your Ideal Classroom* en maken we een vertaling naar online onderwijs. Dat betekent dat je in dit boek verwijzingen tegenkomt naar *Your Ideal Classroom*. Gebruik de boeken dus naast elkaar.

Voor het schrijven van deze uitgave zijn we veel dank verschuldigd aan de trainers die veel van de input hebben geleverd en met wie we zo fijn samenwerken in deze digitale tijd: Leny Baas, Cilia Born, Rob Janson, Tomer Kedar en Guus Wink.

**Samantha Haasnoot,
Diederik Bosscha,
Chris Jan Geugies,
Huub Purmer.**

“Sorry,
we horen
je niet.

Je staat
nog op
mute.”